

דרכה. וכך היא מדברת. ובכל זאת, אני ננסה להקשות ולומר — אבל אתם באתם והתיישבתם במקום שהוא מלא ערבים, אתם יושבים על ארמה ערבית! היא אומרת: „הארץ היא שלנו, והוא אלוקים נתן אותה לעם ישראל.“

אפשר להסביר הכל כהיגיון, דבר יוצא מדבר, מסקנה נובעת מעובדה, אבל כשמגיעים רחוק יותר יוצא הטיעון הרתי: הארץ ניתנה לעם ישראל, ועל זה אין בכלל ויכוח. מנקודה זאת והלאה הם מוכנים להסביר באריכות ובליווי דוגמות. רק על הנקודה הזאת אין מה להסביר.

וזה, אבסורד, היא ממשכה, שאנחנו, שהארץ היא שלנו, ואנחנו יושבים כאן בכוח הזכות, נהיה מוקפים בגדרות ביטחון וכשומרים, נפחד לציאת מן היישובים שלנו, בעוד שהערבים מסתובבים חופשיים ללא פחד. זה מצב שלא ייתכן.

פעם, לפני כמה שנתות, היתה חגיגת כרימיוזה במערה (מערת המכפלה). בעלי הלך בבוקר לתפילה, ואני הייתי צריכה ללכת אחריו הצהריים. יצאתי מהבית והלכתי לכיוון השער הדרומי של הקרייה. הסתכלתי

כתבי אישום

הוגשו השבוע נגד 27 איש מחברי המחתרת היהודית. כיתבי האישום מייחסים לנאשמים חברות באירגון טרוו, רצח ונסיונות לרצח ופשעים חמורים אחרים. הנאשמים, 25 במיספר, הובאו באוטובוס מישטרתי לבית המישפט בירושלים. השניים האחרים הובאו למחרת.

בלהט הוויכוח: אנחנו נעשה לכם כמו שעשינו בחברון ב'29'. זאת אומרת שאין אפשרות לדוֹקוּים. „האפשרות היחידה שנשארת היא לגרש את הערבים!“

ניסיתי לדבר איתו על מוסר, אבל הוא היה נחוש בדעתו: „זה המוסר היחיד שאפשר להצדיק אותו — גירוש. אפילו בתנ"ך, כל הרמויות החיוביות היו רמויות שהיום היו מגדירים אותם כמשיחיים. והם עשו מעשים כאלה. אפילו משה רבנו, שהרג את המצרי. גם אז היו סמכויות של מלכות, ובכל זאת הוא הרג אותו.“

„וחוץ מזה, בשאלות-מוסר כדאי לשאול רבנים, מכיוון שהם המומחים בדברים האלה. למרות שאני בטוח שהם ישללו את המעשים מטעמים פוליטיים. הם הרי יושבים ברבנות הראשית כמישרה נעלה, והם צריכים להתחשב בנסיבות הפוליטיות. רבנים, שלא חיים בתוך הסיטואציה הזאת ולא מבינים את המצב, קשה להם להבין מהם המניעים. כמו בכל נושא פוליטי, הם עונים מה שצריך, ולא מה שהם חושבים.“

„צריך כל הזמן לזכור כמה יהודים נהרגו וכמה ערבים נהרגו מאז מלחמת ששת-הימים. למרות שהיהודים חיים מאחורי גדרות ומסתובבים עם נשק.“

„אני לא מגנה את פעולות המחתרת היהודית. למה הערבים לא מגנים את פעולות המחבלים שלהם? זו הארץ שלי! אני לא שולח אנשים לעמאן לעשות פיגועים, ופעולות שנעשות מעבר לגבול, אלה פעולות של ה' ממשלה, לא של יחידים.“

אחרי שיחת-טלפון נוספת, הסכימה אחת מחברותיה של רותי להיפגש איתי. רותי שלחה את ילדיה לחברים למישמרת, ושתינו צעדנו לביתה של שרה נחשו.

שרה היא מן הוותיקות בקייריית ארבע. היא הצטרפה אל אנשי קבוצת ליוונגר מייד אחרי שעזבו את מלון פארק בחברון ועברו לגור בכניח ה' מימשל הצבאי בעיר, ב'1968.

שרה היתה בהריון כשבאה לבניין המימשל. בנה שגולה, שניאור-חברון, היה הבן הראשון שגולד למתנחלי חבי רון.

שרה עמדה במיטבח ולשה בצק לחלות לשבת. היא סיפרה כי רצתה לערוך את ברית-המילה של הבן במערת-המכפלה בחברון, אך משה דיין ביקש להימנע מן העניין. מכיוון שהיו, בתוך המיסגד, כך הסביר להם, יעורר את רגשות המוסלמים, שרה ויתרה, אך כשגולד הבן השני, החליט לערוך את הברית במערת-המכפלה.

כאן היא מפסיקה את עבודתה ומראה לי אלבום תמונות, ובו מיברקים מכל ראשי השילטון דאו להולדת בנה. היו שם מיברקים של יגאל אלון, יוסף בורג, רחבעם זאבי, חיים כרלוב, אליעזר שוסטק, שמואל תמיר, ראובן (המשך בעמוד 13)

השני ממשיך להציק לו זורק עליו משהו. הוא צועק וקורא לאמא שלו, והיא שוב אומרת לו: יהיה בסדר, אני אחראית. והוא ממשיך להציק לו, זורק עליו הפצים ופוגע בו פיסית. והאמא אומרת עוד מעט, אני אדאג לזה. והפגיעות מחריפות והאמא לא עושה כלום.

„זו הרי מציאות בלתי-נסבלת. כולם אומרים שהם לקחו את החוק לידיים. לא אמרו שהם מפירי-חוק. אז מה זאת אומרת, לקחת את החוק לידיים? כלומר — ישנו חוק. ומי שמופקד לבצע את החוק לא עושה זאת. האנשים האלה פעלו כדי למנוע אובי ריחיים נוספים. הם לא ששו לעשות זאת. הם פשוט עשו מה שהממשלה היתה צריכה לעשות.“

„גורמיה-ביטחון יודעים איזו תשור כה צריך לתת למהומות של הערבים, אבל הם מוגבלים מבחינה פוליטית. אז לא נותרה ברירה לאנשים שחיים כשטח.“

„שרי-הביטחון נתן הוראה לחיל-האוויר להפציץ מיבנים בכיקעה ב' לבנון, מכיוון שהמחבלים באו משם. איך מסבירים את זה? זה מניעה? זה הרי לא מונע מאחרים לבוא משם. אז ברור שזו נקמה. אז אם נקמה זה מלוכלך, אסור גם לממשלה לעשות פעולות-נקמה!“

אנשי הנהלה

„עובדה שהמעשים שעשו העצורים — עורו, אחרי הרצח במיכללה היה שקט מוחלט בחברון. ממשלת-ישראל צריכה לגלות חושי-שדרה ולשמור על ביטחון אורחיה — ערבים ויהודים.“

„האנשים האלה יצאו להגן על המישפחות שלהם ועל מישפחות חבי ריהם. זו אחריות שהם לקחו על עצמם.“

נגד שילטון דמוקרטי!

„אם הברירה היא שהילדים ייפגעו, או שהם יראו את אבא שלהם פעם בשבוע בכית-הסוהר, או הם שחרו באפשרות השניה.“

„ישנן שלוש אפשרויות לפתור את המצב: לגרש את הערבים, לגרש את היהודים — כלומר להגיע לפשרה טריטוריאלי, או להמשיך לחיות ב' יחד ולהמשיך לפגוע אחד בשני.“

„ברור שלא ניתן לחיות בדוֹקוּים. אני שמעתי לפני כמה ימים ערבי מאבירגוש. ערבי מתון, איש מוכר ואהוב ונחמד, שמעתי אותו אומר

בוודאי לא עם עיתונאית של העולם הזה. רותי נכנסה ללחץ. אולי קצת הצטערה על כל ההרפתקה, אבל היה מאוחר מדי.“

„היא כבר אצלי, ואין מה לעשות! הסכימה לחברותיה, הגישה שלי היא אחרת — היא יהודיה, וזהו. בכל יהודי ישנו ניצוק, ואני מאמינה לניצוק היהודי שבה!“

„אולי אני אצטער אחר-כך, אמרה לי, אחרי כל שיחת-טלפון שהביעה סירוב להיפגש איתי. אולי אני נאיבית, אבל אני מאמינה בכל בן-אדם, ובעיקר בניצוק שיש בכל יהודי.“

אחר מן האנשים שאליהם צילצלה רותי ניצוק לדבר איתי, אבל רק בטלפון, לא להיפגש. הוא גם ביקש להישאר בעילום שם. גם הוא, כמו רותי, מצדיק את המעשים המיוחסים לחבריו המתרתיים.

„תארי לך, הוא אמר לי במיבטא אנגלו-סאכסי, „שאמא עומדת במיטבח ושני הילדים שלה נמצאים בחדר השני. אחד מציק לשני והוא מתלונן לאמא. האם אומרת לו שיהיה בסדר.“

מאסר-עולם. אך עובדה זו אינה מפריעה להורים ולא לתלמידים. במיקרה הצורך, הסביר אהר הוריים, הוא ינהל את בית-הספר מתוך כותלי בית-הסוהר. כבר היו דברים מעולם, והוא אפילו מביא דוגמה מן המקורות.

הילדים הגיעו והתיישבו לאכול ארוחת-צהריים. רותי ממשכה לארץ. הקטנים הולכים להכין את השיעורים.

„לגרש את הערבים!“

לקראת שעות אחר-הצהריים היא התעייפה מלדבר ולהסביר, ושאלה אותי אם אני מעוניינת לפגוש אנשים אחרים בקרייה. השבתי בחיוב, והיא ניגשה מייד לטלפון. כאן נכונה לה אכזבה מרה. „אני לא מוכנה לדבר עם מי שנפגש עם אש"ף! ענתה לה חברה אחת. אני נכוויתי מספיק מעיתונאים!“ ענתה אחרת.

כולם הסבירו לה שהיא עושה טעות חמורה, שאסור לה לדבר עם עיתונאים,

למטה. הייתי לבר והיה אוריום. אבל פחרתי לרדת לבר למטה. איזה אבי הקוריה למערה, בתוך הארץ שלי, ואני פחרתי ללכת! עמדתי וחיכיתי שם יותר מחצי שעה, עד שבא גבר עם נשק וליווה אותי למטה.“

„החרילים, שאמורים לשמור עלינו, פוחדים לעשות משהו. חייל שעמד בשמירה בכית-הכנסת אברהם אבינו בחברון ראה שתוקפים מישהו, אבל לא הגיב. למה? הוא הסביר לנו אחר-כך שנשארו לו רק כמה מיים לסיים את המילואים שלו, והוא לא רצה להסתכר, מכיוון שאילו היה מתערב, היו חוקרים אותו ואולי אפילו מענישים אותו. אז מי יגן עלינו? האנשים שלנו עשו פעולת-הגנה פשוטה, זה הכל. ואני בהחלט מבינה ומצדיקה אותם. אין ברירה.“

כצהריים התחילו להגיע הילדים מבית-הספר תלמוד תורה. בית-הספר הזה, הסבירה לי רותי מוקדם יותר, היה הסיבה העיקרית שבגללה באו לי קייריית-ארבע לפני שלוש שנים. רותי נודרה וגדלה כבני-ברק